

jistotu práv žalobcových jako spolčeníka a nelze mu upřítí oprávnění k žalobě a odpírati mu právní zájem na bezodkladném určení. Ježto však nižší soudy zamítly žalobu jen pro nedostatek žalobcova oprávnění k žalobě a nezabývaly se tím, zda mezi žalobcem jako veřejným spolčeníkem firmy K. a K. a žalovanými jest či není nájemní poměr na určitou dobu pěti let, je řízení v nižších stolicích vadné a bylo proto rozsudky nižších soudů zrušiti a naříditi, jak se stalo.

Čís. 10574.

Přijetí zboží na znamení, že tím jest smlouva splněna, děje se buď výslovně tím, že kupitel prohlásí, že dodané mu zboží přijímá jako splnění smlouvy tak, že tím závazek prodatele ze smlouvy má platiti za splněný, nebo mlčky tím, že kupitel zboží spotřebuje, vezme v užívání nebo dále prodá a dodá. Tak jest tomu, dala-li kupující firma věc dodanou jí prodatelem po dráze, dodatí do závodu svého zákazníka. V takovém případě nemůže kupitel vytýkati prodávati, že nesplnil smlouvu (§ 1052 obč. zák.) a nemůže odmítnouti (§ 1413 obč. zák.) dodané zboží jako zboží smlouvě neodpovídající, když smlouvě odpovídalo a bylo zbožím prostředního druhu a prostřední jakosti a nebylo aliud.

Před přijetím zboží na znamení splnění smlouvy nemá kupitel nároky ze správy, nýbrž jen na splnění smlouvy.

Lhůty čl. 347 obch. zák. k prozkoumání zboží a k výtce vad zboží lze prodloužiti nebo zkrátiti. Prominul-li prodávatel opožděnost výtky vad, nemůže to namítati.

(Rozh. ze dne 27. února 1931, R I 45/31.)

Žalovaná firma objednala u žalující firmy skřín, již žalobkyně v původní lhůtě nedodala. Po uplynutí dodatečné lhůty udělené podle čl. 356 obch. zák., byla žalované dne 4. října 1929 dodána objednaná skřín. Žalovaná přes to, že lhůta již před týdnem uplynula, dala skřín dopravit z dráhy přímo své zákaznici, pro niž skřín objednala, a, když pak tam obě skřín prohlédly a dospěly k názoru, že skřín má různé vady, hlavně že není náležitě vyschlá, a že neodpovídá ani smlouvě, odmítla ji žalovaná dopisem svého právního zástupce ze dne 8. října 1929 a vytkla, jaké vady na skříní shledala. Proti žalobě o zaplacení kupní ceny namítla žalovaná najmě, že právem skřín odmítla. **Procesní soud první stolice** uznal podle žaloby, neuznav tuto námitku žalované za ospravedlněnou v podstatě z těchto důvodů: Pokud žalovaná hodlá uplatňovati nároky ze správy, jest námitka bezdůvodná proto, že oznámení vad bylo opožděné a jde jen o lehce odstranitelné vady, a, pokud se žalovaná v námitkách dovolává práv naznačených v §§ 1052 a 1413 obč. zák., činí tak rovněž neprávem proto, že skřín tím, že ji dala dopravit k zákaznici, již přijala a také proto, že skřín byla při ohledání znalci, které bylo předsevzato za sporu, shledána správnou. **Odvolací soud** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, o ní znovu jednal a ji znovu rozsoudil. Dů-

v o d y: Podle názoru odvolacího soudu jest hlavním předpokladem pro rozhodnutí tohoto sporu rozhodnutí otázky, zda skříň byla žalovanou přijata, či zda byla právem odmítnuta. Byla-li skutečně přijata, mohla by žalovaná uplatňovati jen nároky ze správy, pak-li nebyla přijata, bylo by lze od žalované požadovati kupní cenu jen tehdy, kdyby přijetí odmítla bezdůvodně, tedy přes to, že skříň měla v době dodání všechny vlastnosti předpokládané v § 1413 obč. zák. a v čl. 335 a 336 obch. zák. Zboží jest přijato, když kupitel prohlásí buď výslovně, buď mlčky, že je přijímá za splnění smlouvy. Než z toho, že kupitel dá zboží dopravit přímo svému zákazníkovi, nelze ještě souditi s jistotou na to, že kupitel chce zboží přijati, ať odpovídá smlouvě čili nic a ať má jakékoliv vady. Vždyť zboží, které si u kupce již před jeho dodáním někdo zamluvil, dopravuje se obvykle přímo z dráhy zákazníkovi kupce, poněvadž jest výhodnější a lacinější dodati zboží zákazníkovi, než je zbytečně dopravovati napřed ke kupci. Za přijetí zboží konkludentním činem jest ovšem považovati opomenutí včasného prohlédnutí zboží a včasného oznámení vad, neboť tu již zákon sám v čl. 347 obch. zák. ustanovuje, že takové opomenutí má v zápětí, že se považuje zboží za schválené. Než v souzeném případě nelze o takovém schválení zboží mluvit. Vždyť žalobkyně oznámení vad odeslané čtvrtého dne po dodání zboží dopisem ze dne 14. října 1929 přijala, naň reagovala tím, že si vyžádala, by na její útraty jí byla skříň zaslána zpět, že se až po obdržení skříně vyjádří o reklamaci žalované. Tím však žalobkyně uznala, že reklamační jest včasná, že žalovaná dosud zboží neschválila a nepřijala, ani podle článku 347 obch. zák., a že půjde jen o to, je-li reklamační odůvodněná. Ostatně žalobkyně sama svým jednostranným projevem na faktuře ze dne 2. října 1929 reklamační lhůtu v prospěch žalované prodloužila na osm dní (Staub-Pisko str. 292). Podle názoru odvolacího soudu nepřijala žalovaná dodanou skříň ani výslovně ani mlčky, a to ani tím, že ji dala z dráhy dopravit své zákaznici, ani tím, že odeslala oznámení vad až 8. října 1929. Jest proto třeba jen zjistiti, zda dodaná skříň v době dodání, které žalovaná uznala ještě za včasné, odpovídala smlouvě, a zda odmítla žalovaná její přijetí, zejména proto, že prý skříň byla ještě vlhká, podle § 1413 obč. zák. a čl. 346 obch. zák. právem čili nikoliv (Pisko: Gewährleistungs-Nichterfüllungs- und Irrtumsfolgen bei Lieferung mangelhafter Ware str. 13). Pro posouzení této otázky však nebyly vzhledem k nesprávnému právnímu názoru prvního soudu vysvětleny všechny potřebné okolnosti a řízení zůstalo proto podle § 496 čís. 3 c. ř. s. neúplné.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nepřihlížeje nadále k uvedenému jím zrušovacímu důvodu, odvolání po zákonu vyřídil.

D ů v o d y:

Podle názoru odvolacího soudu nepřijala žalovaná firma skříň jí žalobkyní zaslanou ani výslovně, ani mlčky, a to ani tím, že ji dala

z dráhy dopravit k své zákaznici. Názor tento sdíleti však nelze. Přijetí zboží na znamení, že tím jest smlouva splněna, děje se buď výslovně tím, že kupitel prohlásí, že dodané mu zboží přijímá jako splnění smlouvy tak, že tím závazek prodatele ze smlouvy má platiti za splněný, nebo mlčky tím, že kupitel zboží spotřebuje, vezme v užívání nebo dále prodá a dodá (srov. Staub-Pisko § 35 komentáře k čl. 347 obch. zák.). Tento případ nastal v souzeném případě tím, že žalovaná firma dala skříň jí žalobkyni po dráze dodanou, kterou již před tím dále prodala, dodati do závodu své zákaznice. Na tom nemůže nic změnit okolnost, že touto disposicí uspořila žalovaná firma rozbalování a zabalování zboží z bedny do bedny a že ušetřila dovoz do skladiště adresátky a odvezení odtud do závodu další kupitelky, neboť touto disposicí, byť i byla obvyklou, dává kupitelka mlčky na jevo, že zboží na splnění smlouvy přijímá a je jako své vlastnictví zase dále odevzdává do vlastnictví dalšímu kupiteli k vůli splnění smlouvy s ním uzavřené. Zachovala-li se tak žalovaná, nemůže již činiti námitku, že žalobkyně nesplnila smlouvu podle § 1052 obč. zák., a nemůže již podle § 1413 obč. zák. odmítnouti dodané zboží jako zboží smlouvě neodpovídající, ano, jakž zjištěno, smlouvě odpovídalo a bylo zbožím prostředního druhu a prostřední jakosti a nebylo něčím jiným (Srv. Staub-Pisko loco citato). Kdyby byla žalovaná nepřijala dodanou jí skříň jako splnění smlouvy, nebyla by mohla uplatňovati nárok ze správy podle čl. 347 obch. zák., neboť před přijetím zboží na znamení splnění smlouvy, nemá kupitel nároky ze správy (§ 922 a násl. obč. zák.), nýbrž jen na splnění smlouvy (Srov. Staub-Pisko § 32 č. 5 komentář k čl. 347 obch. zák.). Žalovaná sice, co se správy týče, vytkla dopisem ze dne 8. října 1929 více vad dodané skříně, učinila to však opožděně, neboť jest nesporno, že zboží došlo a bylo zkoumáno zástupci jejího zákazníka dne 4. října 1929, že však žalobkyni nebyly vady oznámeny neprodleně, jak čl. 347 obch. zák. požaduje, nýbrž teprve dopisem žalované ze dne 8. října 1929, tedy o 4 dny později. Toto pochybení žalované jest však bez významu, ana žalobkyně, jak sama v žalobě doznává, opožděné oznámení vad neodmítla, nýbrž na ně reagovala vyzváním ze dne 14. října 1929, by jí žalovaná skříň na její útraty zpět zaslala, prohlásivši, že se o reklamaci žalované vyjádří až po obdržení skříně. Tím se žalobkyně vzdala nároku uplatňovati opožděnost výtky vad, neuvedši, že se necítí povinnou k opravě skříně a neprohlásivši, že opravu provede jen z ochoty. Předpisy čl. 347 obch. zák. nejsou rázu velícího, jak mylně za to má stěžovatelka, nýbrž rázu dispositivního a není proto závady, by lhůty tam vytčené ku prozkoumání zboží a k výtce vad zboží nemohly býti prodlouženy nebo zkráceny. Prominula tedy žalobkyně dopisem tím opožděnost výtky vad a nemůže to tudíž nyní namítati (viz rozhodnutí 7254 sb. n. s.). Jest proto zkoumati, zda výtky vad byly odůvodněné a jaký důsledek lze z toho vyvoditi pro žalovanou firmu. Žalovaná namítá proti žalobnímu nároku vady skříně, o kterých tvrdí, že se jednak přiči smlouvě, jednak že jsou neobvyklé, že skříň nemá vlastnosti, obyčejně předpokládané, které brání jejímu řádnému užívání, a tvrdí, že není povinna trhovou cenu zaplatiti,

trvající na ústupu ze smlouvy (námitka redhibitorní). Bylo proto na odvolacím soudě, by přezkoumal, zda tato námitka žalované jest odůvodněná a zda byla prvním soudem řádně rozhodnuta. Neobstojí, jak již bylo uvedeno, názor žalované, že při vadnosti zboží může kupitel, který již přijal zboží jako splnění smlouvy, v každém případě od smlouvy odstoupiti. Nároky, jež kupiteli vyplývají ze správy, neupravuje obchodní zákon, jak žalovaná strana mylně za to má, nýbrž § 932 obč. zák. Jsou to nároky buď na zrušení smlouvy, nedá-li se vada odstraniti a brání-li řádnému užívání dodané věci, nebo nárok na opravu vad nebo dodání toho, co schází, a posléze nárok na poměrné zmenšení úplaty, nedá-li se sice vada odstraniti, avšak brání-li řádnému užívání věci. O jakosti vad v tomto směru podali již znalci posudek a první soud učinil o nich již zjištění, a to i ohledně toho, že vady nebrání řádnému užívání věci, i, že jsou odstranitelné, a vyplývá odstranitelnost vytýkaných vad i z toho, že jednak samy jak nesporně zmizely vyschnutím skříně, jednak byly žalobkyní odstraněny, napraveny. Neobstojí proto právní názor odvolacího soudu, že žalovaná firma skříně dosud nepřijala (§ 1052 obč. zák.), aniž jeho další názor, že nebyly vysvětleny všechny potřebné okolnosti tak, by mohla býti věc rozsouzena. V tomto směru opomenul odvolací soud zejména uvést, jakž bylo jeho povinností, které jsou to okolnosti, jichž vysvětlení postrádá. Nebylo potřebí zjišťovati, zda vady žalovanou vytýkané tu skutečně dne 4. října 1929 byly, čili nic, any i kdyby tu byly, podle zjištění prvního soudu řádnému užívání nebyly na závadu a daly se odstraniti. Konečnému řešení sporu nic nepřekáží, není proto odůvodněnou výtku neúplnosti řízení odvolacím soudem učiněná a bylo proto zrušení usnesení odvolacího soudu, jímž byl první rozsudek zrušen, a věc mu vrátiti, by nepřihlížeje již k udanému zrušovacímu důvodu vyřídil odvolání podle zákona.

Čís. 10575.

K dohodě o rozhodci patří, je-li to vůlí stran, i ustanovení o tom, co se má státi, nepřistoupí-li ta neb ona ze stran na urovnání sporných otázek rozhodcem. Ač to ve smlouvě o rozhodci býti nemusí, není závady, by se strany ve smlouvě o rozhodci nedohodly i o případné příslušnosti řádného soudu a dohodu tuto neučinily podstatnou součástí smlouvy o rozhodci. Nedohodly-li se v takovém případě strany i v tomto směru, nedošlo k platné smlouvě o rozhodci.

(Rozh. ze dne 27. února 1931, R I 48/31).

Říšskoněmecká zasílatelská firma domáhala se na tuzemské zasílatelské firmě náhrady škody 21.056 Kč, ježto se žalovaná opozdila provádějíc spediční příkaz. Žalovaná namítla nepřislusnost soudu, ježto podle úmluvy stran byl pro spory ze spediční smlouvy příslušným rozhodčí soud. Soud první stolice (krajský soud v L.) vyhověl námitce nepřislusnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl ná-